

Spis treści:

Wprowadzenie

I. SPECYFIKA ADOLESCENCJI WE WSPÓŁCZESNYM ŚWIECIE

1. Czym jest dorastanie?
2. Młodzież jako grupa społeczna – szanse i zagrożenia
3. Potrzeby i zadania stadium adolescencji
 - 3.1. Potrzeby psychiczne młodzieży
 - 3.2. Zadania rozwojowe adolescencji

BLOK EKSPERCKI:

Świat i młodzi, świat młody – perspektywa socjologa i teologa
dr hab. Paweł PRÜFER, prof. AJP

4. W jaki sposób nastolatek spostrzega siebie i swoje ciało?
5. Kryzys adolescencyjny: istota i przebieg
 - 5.1. Formowanie tożsamości
 - 5.2. Konteksty rozwoju tożsamości
 - 5.2.1. Rodzina
 - 5.2.2. Grupa rówieśnicza
 - 5.2.3. Kultura
6. Autodestruktywność i współwystępowanie zachowań problemowych jako odpowiedź na kryzys adolescencyjny

BLOK EKSPERCKI:

Próbując zrozumieć zachowania nastolatków... – perspektywa psychologa rozwojowego
mgr Mateusz WILIŃSKI

7. Problemy współczesnej młodzieży w doniesieniach z badań
 - 7.1. Fizjologia układu nerwowego
 - 7.2. Ocena siebie – ocena ciała
 - 7.3. Młodzi a media
 - 7.4. Zdrowie psychiczne nastolatków
- Podsumowanie

II. ZABURZENIA ODŻYWIANIA I NIEPRAWIDŁOWE ZACHOWANIA JEDZENIOWE

1. Czym są zaburzenia odżywiania?
2. Klasyfikacja, diagnoza, rozpowszechnienie, leczenie

BLOK EKSPERCKI:

Trudności diagnostyczne – perspektywa psychoterapeuty
dr Magdalena GRABOWSKA

- 2.1. Jadłowstręt psychiczny
- 2.2. Bulimia psychiczna

- 2.3. Zespół jedzenia kompulsyjnego
- 2.4. Zaburzenie polegające na ograniczaniu/unikaniu jedzenia
- 2.5. Ortoreksja psychiczna
- 2.6. Dysmorfia mięśniowa
- 2.7. Diabulimia
- 3. Uwarunkowania i mechanizm (nie)jedzenia
- 3.1. Czynniki biofizjologiczne

BLOK EKSPERCKI:

„Drugi mózg” (oś jelita – mózg) – perspektywa neuropsychologa
dr hab. Aneta BORKOWSKA

- 3.2. Czynniki społeczne
- 3.3. Czynniki kulturowe
- 4. Problemy jedzeniowe i spostrzeganie ciała przez młodzież w doniesieniach z badań
- Podsumowanie

III. SAMOUSZKODZENIA UMIARKOWANE

- 1. Czym są samookaleczenia?
- 2. Klasyfikacja, diagnoza i rozpowszechnienie samookaleczeń
- 3. Różnicowanie samookaleczeń i samobójstw
- 4. Okaleczanie ciała a płeć

BLOK EKSPERCKI:

Autodestruktywność młodzieży – perspektywa seksuologa
prof. dr hab. Maria BEISERT, dr Agnieszka IZDEBSKA

- 5. Zrozumieć osobę okaleczającą się
- 5.1. Motywy i funkcje samookaleczeń

BLOK EKSPERCKI:

Gdy ciało się zmienia – perspektywa psychoterapeuty
mgr Iwona JÓŹWIAK, mgr Mateusz WILIŃSKI

- 5.1.1. Jawnie formułowane intencje
- 5.1.2. Funkcje psychologiczne
- 5.2. Bio-psycho-kulturowo-społeczny model wyjaśniania samookaleczeń
- 5.2.1. Odległe czynniki ryzyka
- 5.2.2. Mechanizmy pośredniczące
- 5.2.2.1. Czynniki neurofizjologiczne
- 5.2.2.2. Czynniki intrapsychiczne
- 5.2.2.3. Czynniki interpersonalne
- Podsumowanie

IV. ZABURZENIA UŻYWANIA ALKOHOLU

- 1. Alkohol, napoje energetyczne, upijanie się – ustalenia terminologiczne

2. Używanie alkoholu i psychodrinków – epidemiologia w świetle wyników badań
3. Diagnoza i różnicowanie różnych wzorów picia alkoholu
4. Uwarunkowania oraz mechanizm zaburzenia używania alkoholu
 - 4.1. Determinanty zaburzeń używania alkoholu
 - 4.2. Mechanizmy rozwoju uzależnienia i powstawania głodu alkoholowego
 - 4.2.1. Mechanizmy uzależnienia
 - 4.2.2. Mechanizmy głodu alkoholowego
5. Somatyczne i psychospołeczne funkcjonowanie osób z zaburzeniami używania alkoholu
 - 5.1. Skutki somatyczne
 - 5.2. Skutki psychospołeczne

BLOK EKSPERCKI:

Młodzi i alkohol – perspektywa psychoterapeuty
dr Ewa WOJTYNKIEWICZ

6. Zrozumieć osobę uzależnioną i jej bliskich
 7. Leczenie i psychoterapia zaburzeń używania alkoholu
 8. Używanie alkoholu w doniesieniach z badań
- Podsumowanie

V. ZABURZENIA UŻYWANIA SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH

1. Narkotyki i paranarkotyki – ustalenia terminologiczne
2. Epidemiologia w świetle wyników badań
3. Diagnoza i różnicowanie
4. Uwarunkowania i fazy przyjmowania narkotyków i paranarkotyków
 - 4.1. Determinanty sięgania po narkotyki i paranarkotyki

BLOK EKSPERCKI:

Młodzi i narkotyki oraz dopalacze – perspektywa profilaktyka
mgr Agnieszka NOCULAK, mgr Aneta OKONIEWSKA

- 4.2. Mechanizm i fazy uzależnienia narkotycznego
5. Konsekwencje używania narkotyków i paranarkotyków
 - 5.1. Funkcjonowanie somatyczne
 - 5.2. Funkcjonowanie psychiczne
 - 5.3. Funkcjonowanie społeczne
6. Leczenie i psychoterapia

BLOK EKSPERCKI:

Nastolatek w poradni profilaktyki i leczenia uzależnień – perspektywa terapeuty
mgr Magdalena MÜLLER-KSYCKA

7. Narkotyki i dopalacze w świetle wyników badań
- Podsumowanie

V. PREWENCJA ZACHOWAŃ AUTODESTRUKTYWNYCH

1. Wprowadzenie
2. Prewencja w obrębie instytucji – ujęcie systemowe
3. Poziom międzyinstytucjonalny
4. Poziom instytucji
 - 4.1. Rola dorosłych opiekunów: nauczycieli i innych pracowników szkoły
 - 4.2. Rola osób pierwszego kontaktu. Zespół kryzysowy
 - 4.3. Psychoedukacja personelu i młodzieży szkolnej
 - 4.4. Postępowanie na terenie szkoły. Od obserwacji sygnałów ostrzegawczych do interwencji
 - 4.4.1. Jak pracownicy szkoły dowiadują się o istnieniu problemu?
 - 4.4.2. Jak rozmawiać z nastolatkiem? Podstawowe zasady komunikacji w obliczu niepokojących zachowań
 - 4.4.3. Skierowanie nastolatka do osoby pierwszego kontaktu
 - 4.4.4. Interwencja na terenie szkoły
 - 4.4.5. Współpraca z rodzicami
 - 4.5. Procedura postępowania na terenie szkoły
5. Poziom relacji wychowawca – uczeń
 - 5.1. Szczególne znaczenie relacji międzyludzkiej
 - 5.2. Postawa wobec nastolatka przejawiającego zachowania autodestruktywne
6. Poziom osobisty dorosłego opiekuna młodzieży